

09-29 Tid 12.00 - 12.45

Drömmen om Jerusalem

Drömmen om Jerusalem realiserades av Jerusalemsfararna från Nås som ville invänta Messias ankomst på plats.

Vissa kristna grupper, ibland benämnda kristna sionister, kämpar för staten Israel och för att alla judar ska återföras till Israel – men med egoistiska syften. När alla judar återvänt till det heliga landet kommer Messias tillbaka för att upprätta ett kristet tusenårsrike, tror man. Dessa grupper har starka fästet i USA och anses ha betydande inflytande i amerikansk utrikespolitik. De söker också aktivt etablera sig som maktfaktor i Europa. Kan man verkligen skilja mellan religion och politik i Israel-Palestinakonflikten? Är det de extremreligiösa grupperingarna som gjort en politisk konflikt till en religiös konflikt? Medverkande: Jan Guillou, författare och journalist, Mia Gröndahl, journalist och fotograf, Cecilia Uddén, journalist, Göran Hägglund, partiledare för Kristdemokraterna. Moderator: Göran Gunner, forskare, Svenska kyrkan.

I samarb. med Svenska kyrkan och Piratförlaget

09-29 Tid 16.00 - 16.45

Små länder, stora frågor – varför medlar Norge och Sverige?

Norge och Sverige har spelat en stor roll vid internationella konflikter. Tryggve Lie och Dag Hammarskjöld verkade som FN:s generalsekreterare.

I dagens världspolitik är svenskar och norrmän aktiva i konfliktområden som Östra Timor, Sri Lanka, Colombia och Mellanöstern. Hur kommer det sig att så små nationer som Norge och Sverige fått fram en rad framstående personer inom freds- och konflikthantering? Medverkande: Lena Hjelm-Wallén, tidigare utrikesminister, Kjell-Åke Nordquist, lektor i freds- och konfliktforskning vid Uppsala universitet, Erik Solheim, specialrådgivare till Norska UD. Moderator: Cecilia Uddén, journalist.

I samarb. med Svenska kyrkan och Norges ambassad i Stockholm

09-29 Tid 17.00 - 17.45

Vem skriver manus till mitt liv?

Film och religion – livsåskådning på vita duken

De avgörande föreställningarna för hur det goda livet ser ut formas i vår tid av filmer, TV-serier, varumärken, logotyper och reklambudskap.

Här skapas de grundläggande myter som formar vår föreställning om oss själva och som hjälper oss att skilja mellan gott och ont, rätt och fel. Genom den visuella bildens berättelser bearbetar vi vår existentiella belägenhet som människor. Inte minst filmen har under de senaste åren blivit en allt viktigare faktor genom kabel-TV och hemmabio. På bioduken eller TV-skärmen förser vi oss med ett slags manuskript för hur ett liv skall levas.

I antologin Film och religion – livsåskådning på vita duken (red Tomas Axelson och Ola Sigurdson), möts teologi, filosofi, sociologi, psykologi, filmvetenskap och litteraturvetenskap för att erbjuda verktyg att undersöka vad som är en av vår tids mest angelägna frågor: Vem skriver manus till mitt liv? Medverkande: Tomas Axelson, religionssociolog och mediavetare, Högskolan Dalarna, Ola Sigurdson, docent i systematisk teologi vid Göteborgs universitet, Astrid Söderbergh Widding, professor i filmvetenskap vid Stockholms universitet, Jannike Åhlund, konstnärlig ledare för Göteborg Film Festival. Moderator: Orvar Säfström, filmkritiker Sveriges Television.

I samarb. med Svenska kyrkan, Cordia, Göteborg Film Festival och Högskolan Dalarna

09-30 Tid 14.00 - 14.45

Dag Hammarskjöld – mystiker och världspolitiker

Flera nya böcker kommer i år om Dag Hammarskjöld, bl a Möten med Dag Hammarskjölds

vägmärken (red Lisbeth Gustafsson) och Mats Svegfors Dag Hammarskjöld – den förste moderne svensken. Vem var han och vad kan hans tankar förmedla idag? Har mystiken någon plats i vår postmoderna tillvaro? Är mystik bara till för ett exklusivt fåtal eller vägen till ett äkta möte med Gud för oss alla? Och vad har det mötet, dvs tron, med samhällsbygget och världspolitiken att göra? Hur såg det sambandet ut hos Dag Hammarskjöld? Och hur kombinerade han den krävande rollen som FN:s generalsekreterare med sin kärleksfulla relation till Gud? Medverkande: Mats Svegfors, författare och landshövding, Kerstin Ekman, författare, Jenny Salaj, teolog och politiskt sakkunnig i riksdagens utrikesutskott och EU-nämnd. Moderator: Ylva Eggehorn, poet och författare.

I samarb. med Svenska kyrkan, Cordia och Norstedts

09-30 Tid 15.00 - 15.45

Lars Fr. H. Svendsen, Agneta Pleijel, Werner Jeanrond, Ola Sigurdson

Vad är ondska?

Genom alla tider har människan funderat över ondskans ursprung och innersta väsen. I Bibeln tecknas en tydlig dualism mellan gott och ont, Gud och djävul. Många söker svaren i kristendomen och andra religioner, i politiska ideologier eller i världslitteraturen. Men i sin nyutkomna bok *Ondskans filosofi* hävdar den norske filosofen Lars Fr. H. Svendsen att ondskan inte är ett teoretiskt problem, utan ett praktiskt. Och att det är viktigare att diskutera hur det onda kan förhindras än att söka förklara hur det uppstår. Gemensamt för människors ondska är en bristande hänsyn till andra människors värde. Men är det möjligt att vara rent igenom ond? Och tror vi verkligen på en ond makt idag, eller är ondskan helt enkelt frånvaron av det goda? Medverkande: Lars Fr. H. Svendsen, docent i filosofi vid universitetet i Bergen, Agneta Pleijel, dramatiker och författare, Werner Jeanrond, prof i systematisk teologi, PC Jersild, författare. Moderator: Ola Sigurdson, docent i systematisk teologi vid Göteborgs universitet.

I samarb. med Svenska kyrkan, Natur och Kultur och Lunds universitet

09-30 Tid 17.00 - 17.45

KG Hammar, Andreas Ekström, Carin Ahlqvist, Nalin Pekgul, Eric Åkerlund

Force Majeur – An Act of God?

I tsunamins efterdyningar talades det i försäkringssammanhang om "force majeure" – att katastrofen var något som ingen människa kunnat råda över. I USA benämns naturkatastrofer som "Acts of God", Gudshandlingar. Idag, när det inte är många som har en uttalad gudstro, tror vi snarare på tekniksamhällets makt. Vi vill kunna kontrollera tillvaron och försäkra oss mot naturkatastrofer och olyckor. När de ändå inträffar, som på annandagen 2004, letar vi syndabockar bland politiker och tjänstemän. Men inte ens de kunde ha orsakat själva katastrofen. Alltså vänder vi oss till Gud med vår ilska, sorg och ångest. Vad innebär det då när KG Hammar och andra religiösa ledare (citerade av Andreas Ekström i Dagens Nyheter 9/1 2005) säger att Gud inte hade kunnat hindra det som skedde? Att Gud inte kan rå över naturens krafter – bara finnas hos oss i sorgen och vanmakten. Är Gud alltså inte allsmäktig? Hur ser den moderna gudsbilden egentligen ut? Om detta samtalar en mångreligiös panel med olika tankar om vem Gud egentligen är. Medverkande: KG Hammar, ärkebiskop, Nalin Pekgul, ordf för s-kvinnorna, Andreas Ekström, journalist Sydsvenska Dagbladet, Eric Åkerlund, författare och dramatiker, aktuell med radiopjäsen *Force Majeur*. Moderator: Carin Ahlqvist, frilansjournalist.

I samarb. med Svenska kyrkan

10-01 Tid 10.00 - 10.45

Kerstin Matz, Ulla Trenter, Camilla Läckberg, Maria Ottensen, Ulf Durling, Maria Ottensten

Var Gud den första detektiven?

Mord i religiös miljö eller Heliga Mord

Religion, bibliska referenser och kyrkliga miljöer förekommer allt oftare i dagens kriminalromaner. Varför? Är detta uttryck för en nyandlighet, ett tidens tecken? Många berättelser i Bibeln är ju riktiga rysare, nästan deckare. Kain och Abel är historiens första människobarn, och redan, säger Gud, lurar synden vid dörren. Man kan gott säga att redan fyra kapitel in i Bibeln visar sig Gud vara den första detektiven. Hur visste han att Kain var en mördare? Jo, med hjälp av den mest elementära ledtråden av alla – avslöjande blod. Liksom deckarförfattaren i Bibeln kan finna fröet till all världens mordgåtor, kan deckaren också bli en källa till bibelkunskap. Boktitlar kan knyta an till bibelställen eller rentav vara regelrätta bibelcitrat. Kapitelinledningar och motiv till hela boken kan vara hämtade från Bibeln. Med utgångspunkt från sin bok Heliga Mord diskuterar deckarkritikern och författaren Kerstin Matz och deckarförfattaren Ulla Trenter ovannämnda och liknande frågor med deckarförfattaren Camilla Läckberg och prästen Maria Ottensten. Moderator: Ulf Durling, deckarförfattare.

I samarb. med Tidskriften Jury och Svenska kyrkan

10-01 Tid 12.00 - 12.45

Torgny Lindgren, Lars Collmar, Svante Weyler

Den fullbordade triptyken Hummelhonung, Pölsan och Dorés Bibel

I de grymma och underbart sköna bilderna i den illustrerade Bibeln finner berättaren i Dorés Bibel allt som är värt att säga om hans eget liv: Skapelsen, Utdrivningen ur Paradiset, Förkrosselsen, Nåden, Livslögnen och givetvis Fadern. Med sin nya roman fullbordar Torgny Lindgren triptyken som inleddes med Hummelhonung och Pölsan. Hans böcker handlar i hög grad om det konstnärliga skapandets villkor, och därmed går han även i kamp med den store skaparen själv, Gud Fader. Torgny Lindgren samtalar om sin triptyk med Lars Collmar, präst och författare, och Svante Weyler, förläggare.

I samarb. med I samarb. med Norstedts och Svenska kyrkan

10-01 Tid 12.00 - 12.45

Inger Hammar, Ida Blom

Unionsupplösningen 1905

Konflikt och vänskap mellan kvinnor

Under den heta sommaren 1905 – medan Oscar II i förnäm avskildhet slickade sina konungsliga sår, sökte särskilda utskottet febrilt lösningar som skulle rädda Sveriges ansikte utåt i Europa samtidigt som ett antal högersinnade riksdagsmän ur Sveriges riksdag vässade knivarna – då utspelade sig ett drama på det kvinnopolitiska fältet. Den infekterade relationen mellan Sverige och Norge hade under hela 1800-talet varit en fråga för unionsbröderna, men år 1905 bröts könsvallet och "den svenska norska frågan" urartade till en syskonstvist. Men i kölvattnet av unionskonflikten stärktes också vänskapsbanden och omsorgen om freden var ett gemensamt åtagande för kvinnorna i både Norge och Sverige. Här samtalar historikerna Ida Blom och Inger Hammar om relationerna inom det svensk-norska kvinnokollektivet år 1905. Docent Inger Hammar utgav 2004 en bok med titeln: För freden och rösträtten. Kvinnorna och den svensk-norska unionens sista dagar. Professor Ida Blom har publicerat en rad artiklar om brytningarna mellan könsidentitet och nationell identitet bl a i samband med Unionsupplösningen 1905. Båda bidrar även med texter till Projekt 1905:s antologi: 1905 – unionsupplösningens år. Nya perspektiv på ett svensk-norskt drama.

I samarb. med Projekt 1905, Föreningen Norden och Svenska kyrkan

10-02 Tid 11.00 - 11.45

Monika Fagerholm, Bob Hansson, Bengt Ohlsson, Latin Kings

Halleluja liksom! – Litterär gudstjänst

Kan änglar åka skridskor? Tycker Gud om gråsparvar? Finns det en glitterscen i himlen? Varför var pastor Gregorius så olycklig? Bor Gud i Botkyrka? Eller finns han överallt? Möt den finlandssvenska författarinnan Monika Fagerholm, aktuell med romanen Den amerikanska flickan, poeten Bob Hansson med nya diktsamlingen Halleluja liksom!, Bengt Ohlsson, författaren bakom förra årets Augustprisbelönade roman Gregorius, och hiphop-gruppen The Latin Kings som i The Latin Kings Portafolio berättar sin historia från genombrottet 1994 fram till i dag, i en litterär gudstjänst under ledning av prästen Birgitta Westlin. Halleluja liksom!

Arr. Svenska kyrkan, Wahlström & Widstrand

10-02 Tid 14.00 - 14.45

Nådens oordning: om Luther, Lars Ahlin och skulden

Med "Luther på axeln" kör vi lätt fast i skuld och hindras att njuta av våra liv. Men var Luther verkligen den dystergök som talesättet förutsätter? Är våra skuldkänslor verkligen Luthers ansvar? Vad skall man med nåd till, om man vet att man inte gjort något fel? Och hur kommer det sig att Lars Ahlin, en av Sveriges främsta 1900-talsförfattare, kunde förena luthersk teologi med en vision om politisk solidaritet?

Som framgår av Gunnel Ahlins biografi om sin man Nu skall vi ta pulsen på världen!, 2005, var lutheranen Ahlin ingen främling för vare sig livets ljus eller dess mörker. För att reda ut begreppen kring männen, myterna och den svenska skulden tar vi hjälp av några av Sveriges främsta Ahlin-kännare och Luther-forskare.

Ett samtal där litteratur och teologi får mötas kring en fråga som verkar beröra oss alla.

Medverkande: Beata Agrell, professor i litteraturvetenskap, Göteborgs universitet, Carl Axel

Aurelius, biskop i Göteborgs stift och Lutherforskare,

Gunnar D Hansson, poet och litteraturvetare,

Göteborgs universitet. Moderator:

Stefan Klint, teolog och förlagsredaktör.

Arr. Svenska kyrkan, Litteraturvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet och Verbum Förlag

09-29 Tid 13.00 - 13.45

Dick Harrison, Ylva Eggehorn

Maria Magdalena – sköka, lärjunge eller Jesu maka?

Vem var hon egentligen, Maria från Magdala? Vad vet vi om denna bibliska kvinna? Sant är att berättelsens väv kring henne med tiden blivit allt brokigare och allt mer avlägsen från den bibliska källan. Maria Magdalena blev både ångerfull synderska och helgon i Provence under medeltiden. I boken *Da Vincikoden* skildras hon som Jesu maka och mor till hans barn, medan hon i katolska länder blivit symbol för anhängarna av kvinnliga präster. Bakom allt detta döljer sig lika delar nyfikenhet och fantasi, men även en vilja att skapa mening ur ett kaos av tolkningar och tystnad. Men vad innebar det egentligen att vara den första att se den återuppståndne Frälsaren? Vilken betydelse hade den förmedlarroll som Jesus skänkte henne? Här samtalar författarna Dick Harrison och Ylva Eggehorn om den mångtydiga Maria från Magdala utifrån deras respektive böcker *Förrädaren*, *skökan* och *själv mördaren* samt *Kryddad olja – kvinnor i Bibeln*.

I samarb. med Bokförlaget Libris och Prisma

09-29 Tid 17.30 - 17.50

Per Beskow, Lars Johansson

Fakta om nya religioner

Kabbala, TM, wicca, feng shui ... Vi talar alltmer om tro, men vad står den nya andligheten för? **Per Beskow** och **Lars Johansson**, redaktörerna för uppslagsboken *Nya religioner*, berättar om nyandlighet, sekter och s k trendreligioner.

Arr. Bokförlaget Libris

09-29 Tid 13.30 - 13.50

I slutet av minnet finns ett annat sätt att leva

Alzheimers kallas "de anhörigas sjukdom", men hur känner egentligen den som själv är sjuk? **Agneta Ingberg** skrev med hjälp av sin goda vän **Birgitta Andersson** en bok om sitt liv från det att hon fick beskedet.

Arr. Bokförlaget Libris

09-30 Tid 15.00 - 15.45

Jonas Jonson, Kurt Johannesson

Den svenska retorikens historia

Överallt där människor samlas talas det – i skolor och akademier, i kyrkor och riksdagen, i domstolar och vid demonstrationer. Nästan alltid följer vi regler och ideal som skapades under antiken. Retoriken är en del av den svenska historien, och den har satt djupa spår i vårt samhälle och i det språk vi använder idag. Kurt Johannesson är professor emeritus i retorik och aktuell med Svensk retorik – från medeltiden till våra dagar, som är den första boken om retorikens hela svenska historia. I detta seminarium om retorik samtalar Kurt Johannesson med Peter Althin, advokat och riksdagsman, och Jonas Jonson, biskop. Samtalsledare: Anna Lena Ringarp, redaktör för Språket i P1.

I samarb. med Norstedts